

**ЩОДО ЗНАЧЕННЯ КРИМІНАЛІСТИКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
БОРОТЬБИ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ**

Н.А. Берро,

студент 3 курсу юридичного факультету

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Злочин відбувається в умовах реальної дійсності і при цьому неминуче в навколишньому середовищі, де відбувається той чи інший злочин, утворюються різні сліди у силу загальної властивості матерії як властивість відображення. При розкритті злочинів, часто виникає необхідність визначити по слідам або іншим відображенням зв'язок людини, предмета (знаряддя злочину) чи іншого об'єкта з розслідуваною подією.

В сучасних умовах інтенсивний розвиток криміналістичних знань дозволяє озброїти слідчих і оперативних працівників сучасними методами боротьби зі злочинністю. Визначенням предмета криміналістики є закономірності механізму злочину, виникнення інформації про злочин і його учасників, закономірності збирання, дослідження, оцінки і використання доказів і засновані на пізнанні цих закономірностей спеціальні методи і засоби судового дослідження і запобігання злочинів.

Окремі вчені-криміналісти визначили криміналістику - як науку про технічні засоби і тактичні прийоми та методи, що використовуються для виконання передбачених кримінально-процесуальним законом дій по виявленню, збиранню, фіксації та дослідженню доказів з метою розкриття і попередження злочинів.

Криміналістика є молодую наукою, але досить важливою. Криміналістика не тільки допомагає розкрити злочин, а розкрити цей злочин в мінімальний термін з економією сил та засобів держави. Криміналістика, як наука, буде прогресувати дедалі все більше і більше. Це пов'язано з тим що злочинність на планеті зростає, способи вчинення злочину удосконалюються та модернізуються, а отже методи які розробляє криміналістика у розкритті даних злочинів будуть, надалі удосконалюватись.

Автор першого в Росії підручника з криміналістики І.М.Якімов вважав, що криміналістика "має своїм предметом вивчення найбільш доцільних способів та прийомів використання природничих, медичних і

технічних наук при розслідуванні злочинів і вивченні фізичної та моральної особистості злочинця".

Криміналістика, так само як і інші науки, для пізнання свого предмета повинна мати свої методи, котрі мають входити у структуру предмета. Вперше про це заявив відомий криміналіст Б.М. Шавер, який відзначив самостійність науки криміналістики в її "прийомах і методах виявлення та дослідження доказів, які використовуються з метою розкриття злочинів, виявлення і впізнання злочинця". Проте деякі вчені, наприклад С.М. Строгович, вважали криміналістику лише технікою, а тактику і методику розслідування злочинів предметом кримінального процесу, а не криміналістики.

Однак, нам слід констатувати наступні положення. Так, криміналістика досліджує злочин передусім як динамічний процес, тобто його діяльнішу сторону. Елементи динамічної системи в процесі вчинення злочину взаємодіють між собою, створюють сукупність послідовних процедур, які називаються механізмом злочину. Останній є однією із сторін злочину, яку ретельно вивчає криміналістика. Усвідомлення механізму злочину в процесі його розкриття є однією з важливих задач, тому що не встановивши динаміки події - як, коли і при яких обставинах, якими засобами і в якій послідовності розгорталася картина злочину на місці його вчинення, не можна зрозуміти його мотивів і причин, дати йому кримінально-правову оцінку, і, зрештою, скласти уявлення про портрет злочинця та сконструювати динамічну модель його поведінки.

Криміналістику цікавить безпосередньо предмет, на який був спрямований злочин, тому що між ним і злочинцем була взаємодія. Встановлення відношень і взаємозв'язків між предметом посягання і суб'єктом злочину має безпосереднє значення для його розшуку і встановлення особи злочинця.

Закономірності, що вивчає криміналістика, входять в її предмет як необхідні елементи. Подія злочину розкриває діяльність суб'єктів у

матеріальному середовищі, в результаті якої виникають сліди злочину - джерела доказової інформації. У природі все взаємопов'язано і взаємообумовлено. Злочинна діяльність не виняток. Сліди-відображення виникають за загальними законами діалектики і несуть необхідний і повторюваний, тобто закономірний характер.

Оцінка доказів - це логіко-психологічний процес, в ході якого у суб'єкта формується уявлення (впевненість) щодо інформаційної значущості фактичних даних, тобто інформації, що знаходиться в її матеріальних носіях, а також щодо причинних зв'язків усіх джерел інформації і достатності сформованого комплексу доказів для прийняття процесуального рішення.

Вивчення криміналістичної закономірності вчинення злочину та його механізму є лише однією стороною, іншу складають методи та засоби збирання, дослідження, подання, використання доказової інформації для розслідування та запобігання злочинам. Розроблені на основі пізнання закономірностей вчинення злочину технічні засоби, тактичні прийоми і рекомендації для роботи з доказами, дістали назву - криміналістичні засоби.

Криміналістичні засоби розподіляють на технічні, тактичні та методичні, кожні з них розглядаються у відповідних розділах науки криміналістики.

Таким чином, розглянуті закономірності вчинення злочину, його механізм, криміналістичні засоби та методи збирання, фіксації та оцінки доказів безпосередньо складають елементи предмета науки криміналістики. Предмет науки криміналістики – це двоєдиний об'єкт пізнання, - з одного боку це злочинна діяльність, злочинна поведінка, а з іншої це діяльність з її розкриття, розслідування, встановлення істини по справі.

Науковий керівник: М.В. Даньшин